

ENERZIA KLUB

Készítette: Király Zsuzsanna

2010. január

ÖSSZEFOGLALÓ

az épületek energetikai jellemzőiről szóló direktíva felülvizsgálatáról

Komoly szigorításra készül az EU az épülettanúsítás kapcsán

Nem csupán egyszerű közhely, de komoly szakmai konszenzusnak is örvend az a tény, hogy az épületszektor energiahatékonyságának javítása a klímavédelem egyik legkívánatosabb eszköze. Hiszen, ha az energiafelhasználásunk több mint harmadéért felelős lakások, középületek energiaigénye csökken, akkor annak nem csak széndioxid-kibocsátás visszafogására, de az energiaellátás biztonságára, a lakók komfortjára, pénztárcájára, középületek esetében pedig a közpénzek hasznosulására is jó hatással van. És akkor még nem beszéltünk az olyan járulékos hasznokról, mint a munkahelyteremtés vagy az energiatudatosság növekedése. Ezt a folyamatot kívánta elősegíteni az EU az épületek energetikai jellemzőiről szóló direktívájával 2002-ben¹.

Bár az említett direktíva körül nemzetközi szinten is sok vita folyt az utóbbi időben, sőt olyan vélemények is megjelentek, hogy a szabályozásnak semmilyen hatása nincs az épületállomány valódi hatékonyságára, az Európai Unió döntéshozói továbbra is a klímavédelem fontos eszközeként tartják számon az épületenergetikai direktívát. Ebben a szellemben vizsgálja felül az EU a 2002-es jogszabályt, amely előreláthatóan 2010-ben ölt majd végleges formát, a lényeges változtatásokról azonban 2009 végén már megegyezett az Európai Tanács és a Parlament.²

Az új épületdirektívához komoly reményeket fűznek a jogalkotók. Az EU becslései szerint a szabályozásnak köszönhetően 2020-ra a teljes európai energiafogyasztás 5-6 százalékkal mérséklődhet, valamint hasonló mértékben (kb. 5 százalékkal³) csökken Európa széndioxid-kibocsátása is. Ha beválnak a számítások, az azt jelenti, hogy önmagában az új épületdirektívával a 2020-ra célul kitűzött 20 százalékos energiaigény-csökkentési cél negyedét sikerül majd teljesíteni. A kibocsátáscsökkentés mellett a munkahelyteremtésben is szerepet szánnak az épületszektor modernizációját célzó szabályoknak: ezek hatására európai szinten 280-450 ezer új munkahely teremthető.

¹ az épületek energetikai jellemzőiről szóló 91/2002 EK direktíva

² 17472/09 Draft DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on the energy performance of buildings (Recast)

³ Az energiaigény-csökkenés és a széndioxidkibocsátás-csökkenés közti számbeli különbség abból adódik, hogy az épületekben felhasznált energiaforrások összetétele (energiamixe) nem teljesen azonos az össz fogyasztásával, miközben a különböző energiahordozókra eső széndioxid-kibocsátás sem azonos. Gyakorlatilag ez azt jelenti, hogy az épületekben az alacsonyabb fajlagos széndioxid-kibocsátású forrásokat (pl. földgázt) használják, illetve itt elterjedtebbek a megújuló energiaforrások is, míg például a közlekedésben, iparban még mindig nagy szerepet játszik az elégetéskor fajlagosan magas széndioxid-kibocsátást produkáló kőolaj és szén.

A jogszabályi felülvizsgálat több ponton is érinti majd az energetikai tanúsítás rendszerét, és komoly követelményeket támaszt az újonnan épülő és a felújításra kerülő ingatlanok műszaki paramétereivel szemben.

Alacsony vagy nulla széndioxid kibocsátású házak 2020-tól

Az EU nem kisebb célt tűzött ki maga elé, mint azt, hogy megteremti a jogi kereteket ahhoz, hogy 2020-tól már csak a nulla vagy alacsony széndioxid kibocsátású⁴ házak épülhessenek minden tagországban. Még ennél is merészebbnek hangzik (legalábbis a hazai viszonyokat ismerve), hogy a szigorú szabály középületekre már 2018-tól vonatkozik. Ehhez természetesen az egyes tagországok nemzeti építési szabályozásának módosítására lesz szükség, valamint a megvalósításhoz szükséges új technológiák piacának élénkítésére.

Felújítás? Csak hatékonyan!

Az alacsony vagy nulla széndioxid-kibocsátású új épületekre Európa-szerte számtalan jó példát tudunk felmutatni. Ez az egyszerűbben kivitelezhető megoldások közé tartozik, hiszen egy új ház tervezésekor, építésekor nagyobb a mozgáster az új technológiák alkalmazására. Az épülethatékonyság javításában az igazán nagy feladatot a meglévő, energiapazarló épületek korszerűsítése jelenti. Már az arányok is önmagukért beszélnek: míg Magyarországon évente 10-20 ezer (jobb években 30-40 ezer) új lakás épül addig a teljes épületállomány nagyságrendileg 4 milliós. A lakások többségét a gyenge energetikai paraméterek, a pazarló energiafelhasználás jellemzi. Éppen ezért a jövőben az energiahatékony, minőségi és tényleges megtakarítást hozó felújítások ösztönzésére kell koncentrálnia az EU és a tagállamok vezetésének.

A jelenleg érvényes direktíva 1000 m²-nél nagyobb hasznos alapterületű épületek esetében írja elő, hogy jelentős⁵ mértékű felújításkor annyival kell javítani annak energiahatékonyságát, hogy megfeleljen az aktuális energetikai követelményeknek. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy – amennyiben költséghatékonyan megvalósítható – a felújítás után a régi épület energiafogyasztása egy új építésével azonos lesz. A mostani felülvizsgálatban ezt az 1000 m²-es határt is eltörlik, azaz minden épület jelentős felújítása esetében törekedni kell a hatékonyságjavításra. Ez akár azt is jelentheti a gyakorlatban, hogy a jövőben például egy homlokzati felújításnál nem lesz elég egyszerűen kiválasztani a megfelelő színű vakolatot, de vizsgálatokat kell végezni arra vonatkozóan is, hogy technikailag és gazdaságossági szempontból kivitelezhető-e a hőszigetelés, és ha a válasz igen, akkor ezt meg is kell majd valósítani.

Bár első ránézésre egyszerűnek és logikusnak hangozhat a célkitűzés, de a valóságban a szakmának és a döntéshozóknak még rengeteget kell dolgozniuk azon, hogy definiáljanak olyan fogalmakat, mint a költséghatékonyság, számítási módszereket dolgozzanak ki arra, hogy hogyan állapítható meg az energetikai beruházások optimális szintje. Az új szabályok betartásában pedig a helyi építéshatóságok együttműködésére, fegyelmére is szükség lesz. Ezt azért fontos kiemelni, mert az épülettanúsítás hazai jogszabályi érvényesülésében gyakran az építéshatóságok jelentik a leggyengébb láncszemet.

Új szabályok a tanúsításban

Az EU továbbra is kiemelten kezeli, és támogatni kívánja az épületenergetikai tanúsítás rendszerét például a tanúsítványok minőségi kontrolljának, valamint szankciók bevezetésével.

⁴ Ez azt jelenti, hogy az újonnan épülő házak rendkívül jó szigetelésűeknek, korszerű ablakaiknak és szellőzőrendszerüknek köszönhetően a mai átlagos házakhoz képest töredék mennyiségű energiát igényelnek a fűtéshez, melegvíz-előállításához vagy a hűtéshez, és lehetőség szerint még azt a keveset is megújuló energiákból fedezik, azaz napelemmel, napkollektorral, hőszivattyúval.

⁵ Jelentős felújításnak minősül, ha a rekonstrukció értéke eléri az épület értékének 25 százalékát.

Az ingatlanpiaci szereplők, elsősorban a vevők tájékozottságának növelése a célja annak az intézkedésnek, amely szerint a jövőben a lakáshirdetésekből fel kell tüntetni az eladásra vagy bérletre kínált ingatlan energetikai besorolását is, ezzel ösztönözve a piacot az energetikai célú korszerűsítésekre.

Ha az EU keresztül tudja vinni az akaratát tanúsítással szemben gyakran tapasztalható tagországi ellenálláson, akkor a jövőben minden középületen jól látható helyen fel kell majd tüntetni az energiatanúsítványt, hiszen eltörlik a korábban érvényes 1000 m²-es határt. Idáig ugyanis az e feletti alapterülettel rendelkező középületekre vonatkozott csupán a feltüntetési kötelezettség. Szkeptícizmusra azonban van okunk. Magyarország esetében a 2009-től érvényben lévő tanúsítási jogszabály legnagyobb hiányossága ugyanis, hogy egyáltalán nem tartalmaz kötelezettségeket az önkormányzati tulajdonú épületekre, márpedig középületeink zömét az önkormányzati fenntartású iskolák, kórházak, hivatalok adják, és jelentős részük eléri az ominózus 1000 m²-es határt. De nem csak ebben sántít a jogszabály érvényesülése, hiszen mind a mai napig egyetlen állami hivatalban sem található jól látható, informatív energiacímke, pedig ezekre elvben vonatkozik a kötelezettség, szankció azonban nincs mellette. Pedig az EU direktíva már elvárásaként is megfogalmazza, és Európában számos olyan törekvéssel találkozhatunk, ahol az állam vagy az önkormányzatok példamutatóan járnak el az energiahatékonyságban, ezzel is ösztönözve az állampolgárokat a cselekvésre.

Források:

Az épületek energiahatékonyságáról szóló 91/2002 EK irányelv

Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on the energy performance of buildings (recast) Brussels, 13.11.2008 COM(2008) 780 final, 2008/0223 (COD)

EPBD recast: paper documenting the agreement between Parliament and Council, 2009. November 24. <http://www.buildup.eu/news/6548>

EU Commissioner Piebalgs welcomes political agreement on energy performance of buildings, 2009. November 24. <http://www.buildup.eu/news/6497>

EU Energy Policy for Better Build– State of Play, Martin Elsberger Unit D4 - Energy Efficiency, DG TREN, UNECE Workshop on Energy Efficient Housing, Vienna, 23. November 2009

Kapcsolódó anyagok:

Az EU komolyan veszi az energiapolitikát <http://www.energiaklub.hu/hu/hirek/?news=625>

Összefoglaló az épületek energiatanúsításának hazai és uniós szabályozásáról Fülöp Orsolya 2008. november 13. <http://www.energiaklub.hu/hu/hirek/?news=625>

Decembertől jönnek az energiatanúsítók! <http://www.energiaklub.hu/hu/hirek/?news=624>

Lakcímke, avagy hogyan nyerhet otthonunk az energiatanúsítvánnyal www.lakcimke.hu

Összefoglaló az épületek energiatanúsítványára kapcsán rendezett kerekasztalról <http://www.energiaklub.hu/hu/hirek/?news=638>